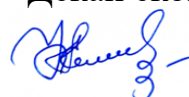

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту, маркетингу та інформаційних технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан економічного факультету

Наталя КИРИЧЕНКО

«29» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 35 ЛОГІСТИКА

(назва навчальної дисципліни)

освітній рівень	<u>перший (бакалаврський)</u> (бакалавр, магістр)
спеціальність	<u>075 Маркетинг</u> (шифр і назва спеціальності)
спеціалізація (ОПП)	<u>«Маркетинг»</u> (назва освітньо-професійної програми)
факультет	<u>Економічний</u> (назва факультету)

2024 – 2025 навчальний рік

Робоча програма _____ дисципліни «Логістика» _____
(назва навчальної дисципліни)

Для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, що навчаються за освітньо-професійною програмою «Маркетинг», спеціальністю 075 Маркетинг

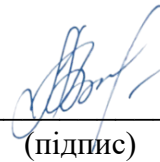
Розробники:

Ігор ОЛІЙНИК, к.е.н, доцент, доцент кафедри менеджменту, маркетингу та інформаційних технологій, к.е.н., доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри менеджменту, маркетингу та інформаційних технологій

Протокол від «28» _____ серпня _____ 2024 року № 1

Завідувач кафедри менеджменту, маркетингу та інформаційних технологій

(підпис)

Ганна ЖОСАН
(ім'я, прізвище)

«28» _____ серпня _____ 2024 року

Схвалено методичною комісією економічного факультету
Протокол від «29» _____ серпня _____ 2024 року № 1

Затверджено на Вченій раді економічного факультету
Протокол від «29» _____ серпня _____ 2024 року № 1

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: <u>07 Управління та адміністрування</u> (назва)	Обов’язкова компонента (ОК 35)	
	Освітня програма: <u>«Маркетинг»</u> (назва)		
Змістових частин – 3	Спеціальність (професійне спрямування): <u>075 Маркетинг</u> (назва)	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: <u>презентації за темами курсу; есе; розрахунково-практичні завдання</u>		2024-й	—
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4		7-й	—
		Лекції	
	28 год.	—	
	Практичні, семінарські		
	30 год.	—	
	Лабораторні		
	—	—	
	Самостійна робота		
	62 год.	—	
	Індивідуальні завдання:		
	--- год.	---год.	
Вид і форма контролю: Залік			

*Примітка: Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
 для денної форми навчання – 58:62 (1:1)
 для заочної форми навчання – -

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Нова система господарювання, що сформувалася в умовах вітчизняної економіки, потребує фахівців, які володіють глибокими знаннями в галузі управління маркетинговими логістичними системами постачання та збуту на основі чітко вираженої ринкової орієнтації. Логістика, як система координування матеріальних, інформаційних та фінансових потоків, стає сьогодні дієвим засобом та ефективним інструментом розв'язання на підприємствах питань забезпечення руху продукції від виробника до покупця, а також формування попиту на той чи інший продукт.

Програма вивчення нормативної дисципліни «Логістика» побудована відповідно до місця й значення дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки бакалавра з маркетингу. Отримані здобувачами освіти знання та навички дозволять зрозуміти природу управління системами різного рівня в умовах реалізації логістичних принципів в сучасному бізнесі.

Дисципліна «Логістика» є обов'язковою компонентою, котра формує теоретико-методологічні засади для опанування спеціальних дисциплін, які вивчаються в процесі підготовки спеціалістів за напрямом 075 Маркетинг. Вивчення дисципліни дозволить майбутнім фахівцям усвідомити сутність основних категорій і понять логістики, а також отримати фундаментальні знання щодо змісту процесів реалізації функцій управління в контексті їх практичної спрямованості та адаптивного характеру відповідно до конкретних цілей та завдань організаційного розвитку.

Важливими для вивчення дисципліни «Логістика» є такі дисципліни, як «Вища математика», «Статистика», «Економічна теорія», «Інформаційні системи та технології», «Маркетинг», «Менеджмент», «Економіка і фінанси підприємств» та ін.

Метою навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців системних знань та розуміння концептуальних основ логістики як інструменту ринкової економіки, теорії і практики розвитку цього напрямку та набути вмінь і навичок ефективного управління матеріальними, інформаційними, фінансовими та сервісними потоками за сучасних умов.

Завданнями дисципліни є набуття теоретичних знань з питань концепції, стратегії й тактики логістики та принципів і закономірностей створення й руху матеріальних потоків; формування навичок управління поточковими процесами на основі системного підходу; оволодіння навичками логістичного мислення з оптимізації матеріальних потоків та розроблення пропозицій щодо удосконалення логістичних систем та механізмів їх функціонування; опанування практичних методів скорочення витрат на переміщення матеріальних ресурсів; набуття навичок оцінки економічної ефективності прийняття логістичних рішень.

Здобувачі вищої освіти в результаті вивчення курсу повинні:

знати: основні логістичні поняття та визначення; концептуальні основи та сфери використання логістики; функціональні та інтегровані галузі логістики, особливості управління матеріальними потоками в них; джерела виникнення логістичних витрат; підходи до оцінки ефективності

функціонування логістичної системи; функціональні обов'язки менеджера з логістики на різноманітних управлінських рівнях;

вміти: оптимізувати наскрізні потоки в основних функціональних та інтегрованих галузях логістики; аналізувати організаційну структуру підприємств, виявляючи при цьому служби, які реалізують ті чи інші функції логістики; оцінювати можливість виділення єдиної логістичної служби; створювати ефективні логістичні ланцюги для руху матеріальних потоків; визначати логістичні витрати та знаходити шляхи їх скорочення; комплексно оцінювати ефективність функціонування логістичної системи.

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Загальні	ІК. Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері маркетингової діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. ЗК 03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 04. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 06. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 07. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 08. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
Спеціальні (фахові)	СК 02. Здатність критично аналізувати й узагальнювати положення предметної області сучасного маркетингу. СК 03. Здатність використовувати теоретичні положення маркетингу для інтерпретації та прогнозування явищ і процесів у маркетинговому середовищі. СК 05. Здатність коректно застосовувати методи, прийоми та інструменти маркетингу. СК 17. Здатність застосовувати сучасний методичний інструментарій для проведення й оцінки ефективності маркетингових заходів в аграрній сфері.
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН	ПРН 1. Демонструвати знання і розуміння теоретичних основ та принципів провадження маркетингової діяльності. ПРН 2. Аналізувати і прогнозувати ринкові явища та процеси на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань і прикладних навичок здійснення маркетингової діяльності. ПРН 3. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань у сфері маркетингу. ПРН 4. Збирати та аналізувати необхідну інформацію,

розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію.

РН 5. Виявляти й аналізувати ключові характеристики маркетингових систем різного рівня, а також особливості поведінки їх суб'єктів.

РН 6. Визначати функціональні області маркетингової діяльності ринкового суб'єкта та їх взаємозв'язки в системі управління, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність такої діяльності.

РН 7. Використовувати цифрові інформаційні та комунікаційні технології, а також програмні продукти, необхідні для належного провадження маркетингової діяльності та практичного застосування маркетингового інструментарію.

РН 8. Застосовувати інноваційні підходи щодо провадження маркетингової діяльності ринкового суб'єкта, гнучко адаптуватися до змін маркетингового середовища.

РН 9. Оцінювати ризики провадження маркетингової діяльності, встановлювати рівень невизначеності маркетингового середовища при прийнятті управлінських рішень.

РН 10. Пояснювати інформацію, ідеї, проблеми та альтернативні варіанти прийняття управлінських рішень фахівцям і нефахівцям у сфері маркетингу, представникам різних структурних підрозділів ринкового суб'єкта.

РН 11. Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта.

РН 12. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

РН 14. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані маркетингові рішення.

РН 16. Відповідати вимогам, які висуваються до сучасного маркетолога, підвищувати рівень особистої професійної підготовки.

РН 19. Застосовувати методичний інструментарій для проведення та оцінки ефективності маркетингових засобів підприємств аграрного сектору.

РН 20. Вміти використовувати новітні, креативні медіатехнології, здійснювати контроль за якістю рекламних компаній, демонструвати здатність щодо оцінки цільової аудиторії розробки бюджету рекламної компанії та оцінки її ефективності.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВА ЧАСТИНА 1.ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЛОГІСТИКИ

Тема 1. Сутність, концепція та еволюція логістики

1. Етапи розвитку логістики. Неоднозначність етимології та семантики поняття «логістика». Науково-практичні напрямки розвитку логістики (у військовій справі та математиці). Етапи розвитку логістики.

2. Сутність логістики. Два принципових напрямки у визначенні логістики (функціональний підхід до товароруху та розширене трактування логістики). Аспекти, крізь призму яких розглядається логістика (управлінський, економічний, об'єднання управлінського та економічного аспектів, оперативно-фінансовий аспект, інші функціональні аспекти, можливість впливати на стратегію корпорації і створення конкурентних переваг фірми на ринку). Різні тлумачення поняття «логістика». Новизна логістичного підходу в управлінні ресурсами. Подальше розширення меж застосування логістики як наукового напрямку.

3. Сучасна концепція логістики. Сутність концепції логістики. Основні її положення: системна побудова логістики підприємства на основі методології загальної кібернетичної теорії систем; врахування потреб ринку, як головне завдання в процедурі організації матеріального потоку; пріоритет розподілу товарів над їх виробництвом; необхідність встановлення оптимального рівня обслуговування клієнтів, аналіз логістичного ланцюга з кінця процесу; необхідність розгляду і аналізу всього логістичного ланцюга під час вдосконалення або проектування його окремої ланки; виконання розрахунків і їх використання в техніко-економічних обґрунтуваннях рішень з організації вантажопотоку кожної логістичної операції; вибір варіантів логістичної системи на підставі порівняння їх техніко-економічних показників; відповідність усіх рішень з планування й організації матеріальних потоків загальній стратегії підприємства; наявність і використання найбільш повної інформації про товари, матеріальні потоки, виробників і споживачів товарів, логістичних посередників, закони, нормативні акти і т. ін.; необхідність створення і підтримки ділових, партнерських відносин з іншими підприємствами-учасниками логістичного ланцюга; ведення обліку логістичних витрат протягом усього логістичного ланцюга.

4. Мета, завдання та функції логістики. Головна ідея і мета логістики. Підхід виділення «шести правил логістики» (логістичного міксу чи комплексу логістики). Три групи завдань логістики: глобальні, загальні та часткові (локальні) завдання. Функції логістики (системоутворююча, інтегруюча, регулююча та результуюча функції).

5. Види логістики: за масштабами розроблюваних проблем (макро- та мікрологістика); за характером зон управління (зовнішня та внутрішня логістика).

Тема 2. Управління матеріальними потоками в логістиці

1. Матеріальний потік та його характеристика. Сутність потоку та матеріального потоку. Динамічний і статичний стан матеріального потоку. Сутність матеріальних запасів. Форми існування матеріального потоку залежно від етапу просування. Елементарний та інтегральний (загальний) матеріальні потоки. Сутність показників напруженості та потужності матеріального потоку. Їхня взаємозалежність та залежність від обсягів, часу, форми постачань, виду продукції, транспортних засобів та інших факторів. Ознаки матеріальних потоків та необхідність їх вивчення.

2. Види матеріальних потоків: по відношенню до логістичної системи (зовнішні та внутрішні); за призначенням (вхідний та вихідний); за ритмічністю (безперервні, дискретні, бліц-потоки); залежно від предмета вивчення (продуктові, операційні, ділянкові, системні). Етапи управління матеріальними потоками.

3. Логістичні операції. Сутність поняття «логістична операція». Види логістичних операцій: за природою потоку (логістичні операції з матеріальним та інформаційним потоками); по відношенню до логістичної системи (зовнішні та внутрішні); за характером виконання робіт (операції з утворенням та без утворення доданої вартості); за переходом права власності на товар (односторонні та двосторонні); за спрямованістю (прямі та зворотні). Реверсивна логістика. Прогнозування, контроль та оперативне управління як види логістичних операцій. Логістична функція. Укрупнена група логістичних функцій: постачання, виробництво, збут. Інші логістичні функції. Перелік основних логістичних операцій у розрізі основних логістичних функцій.

Тема 3: Логістичні системи

1. Сутність та види логістичних систем. Системний підхід як основний методологічний принцип логістичної концепції. Системоутворючі елементи логістичної системи. Сутність та мета логістичної системи. Елементи (ланки) логістичної системи. Функціональні зв'язки між ними. Властивості логістичних систем (складність, ієрархічність, цілісність, структурованість, рухливість, адаптивність, унікальність, непередбачуваність і невизначеність поведінки в конкретних умовах і під впливом зовнішнього середовища). Виділення меж логістичної системи на базі циклу обігу засобів виробництва («сплата грошей - отримання грошей»).

2. Класифікація логістичних систем: за ознакою просторового обмеження (макро- та мікрологістична системи); залежно від виду логістичних ланцюгів (логістичні системи з прямими зв'язками, ешелоновані (багаторівневі) логістичні системи, гнучкі логістичні системи).

3. Логістичні ланцюги. Особливості вживання у вітчизняній і зарубіжній літературі понять «логістичний ланцюг», «логістичний канал», «ланцюг поставок». Їхня сутність. Організаційна структура логістичних систем. Приклад простого логістичного ланцюга прямого збуту. Головні ланки логістичного ланцюга, якими проходять матеріальний та інформаційний потоки від постачальника до споживача. Логістичні мережі.

ЗМІСТОВА ЧАСТИНА 2. ЛОГІСТИЧНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ МАТЕРІАЛЬНИМИ ПОТОКАМИ У СФЕРАХ ВИРОБНИЦТВА ТА ОБІГУ

Тема 4: Закупівельна логістика

1. Сутність і завдання закупівельної логістики. Функціональні області логістичної системи на рівні мікрологістики: закупівельна, виробнича, розподільча, транспортна та інформаційна. Сутність та мета закупівельної логістики. Використання концепції логістики на заготівельному етапі. Дві основні частини процесу управління матеріальними потоками в закупівельній: управління запасами та управління постачаннями. Типовий набір логістичних процедур, пов'язаних з управлінням закупівлями та їх характеристика. Основні критерії розробки логістичної політики здійснення закупівель і формування загальної системи закупівельної логістики. Типові завдання, які розв'язуються у закупівельній логістиці. Метод, який ґрунтується на розв'язанні в закупівельній логістиці «задачі МОВ» (Make-or-Buy Problem). Основні критерії оптимальності під час її розв'язання. Умови прийняття рішень на користь закупівель і на користь власного виробництва.

2. Вибір постачальника. Етапи вибору постачальників: пошук потенційних постачальників; аналіз складеного переліку потенційних постачальників за спеціальними критеріями; оцінка результатів роботи з постачальниками. Розрахунок рейтингу постачальників. Використання ABC-аналізу постачальників у логістиці. Класифікація постачальників за методом ABC. Завдання раціоналізації роботи з постачальниками після застосування до них методики ABC-аналізу. Зниження ризиків, які можуть виникнути при роботі з постачальником. Закордонний досвід оцінки потенційних постачальників. Розвиток постачальника.

3. Визначення економічного розміру замовлення. Сутність показника оптимального (економічного) розміру замовлення. Методика визначення економічного розміру замовлення. Формула Харрісона-Уілсона (EOQ). Коригувальні фактори EOQ: транспортні тарифи та обсяг вантажоперевезень; знижки з ціни залежно від обсягу закупівель; інші фактори (обсяг виробництва; закупівлі змішаних партій; обмеженість капіталу; використання власних транспортних засобів)

4. Система постачань «точно у термін» (JIT) у закупівельній логістиці. Сутність даної системи з логістичних позицій. Порівняльна характеристика традиційного постачання і постачання JIT. Позитивні та негативні сторони впровадження концепції «точно у термін». Фактори, які стримують її впровадження.

Тема 5. Виробнича логістика

1. Поняття виробничої логістики. Поняття та мета виробничої (внутрішньовиробничої) логістики. Фактори, які зумовлюють актуальність застосування виробничої логістики. Підсистеми внутрішньовиробничої логістичної системи (ВЛС). Завдання виробничої логістики.

2. Традиційна і логістична концепція організації виробництва. Порівняльний аналіз традиційної і логістичної концепцій організації виробництва. Умови та ефективність їх застосування. Якісна та кількісна гнучкість виробничих систем.

3. Підходи до управління матеріальними потоками у виробничій логістиці. Два принципово різні підходи до управління матеріальними потоками у рамках ВЛС. Сутність «штовхаючої» системи організації виробництва. Її переваги, недоліки та умови застосування. Особливості застосування «штовхаючих» систем у сфері обігу. Сутність «тягнутої» системи організації виробництва, її переваги, недоліки, цілі та умови застосування. Застосування «тягнутих» логістичних систем у сфері обігу. Найбільш відомі логістичні моделі систем «штовхаючого» і «тягнутого» типу.

4. Логістична концепція «MRP». Сутність концепції RP та базові мікрологістичні системи у виробництві, постачанні й дистриб'юції (розподілі), які на ній ґрунтуються. Основні цілі систем MRP. Блок-схема системи MRP-I. Споживчий попит як ключовий фактор MRP-I. База даних про матеріальні ресурси. Типовий набір вихідних документів системи MRP-I. Недоліки та обмеження MRP-підходу. Переваги та умови його використання. Друге і третє покоління систем MRP. Система MRP-II та її склад.

5. Мікрологістична система «Kanban», її виникнення, сутність та умови реалізації (логістичний супровід). Картки «Kanban» як засіб передачі інформації в системі. Картки відбору і виробничого замовлення. Регулювання мінімального рівня запасів. Елементи мікрологістичної системи KANBAN. Її переваги. **Мікрологістична концепція OPT** (оптимізована виробнича технологія), її сутність, переваги та ефективність застосування. Запобігання виникненню вузьких місць (критичних ресурсів). Критерії формування графіка виробництва. Програмні модулі концепції OPT. **Мікрологістична концепція «худе виробництво» (LP),** її сутність та основні компоненти. Логістичне управління компонентами LP (трансформацією, інспекцією, транспортуванням, складуванням, затримками).

Тема 6: Розподільча логістика

1. Сутність розподільчої логістики. Визначення розподільчої логістики. Принципова відмінність розподільчої логістики від традиційної збутової діяльності. Завдання розподільчої логістики на макро- та мікрорівні.

2. Канали розподілу в логістиці. Сутність понять «канал розподілу» та «розподільча мережа». Функції підприємств (осіб), які утворюють канал. Переваги та недоліки використання виробником спеціалізованих посередницьких структур у каналах розподілу своєї продукції. Рівень розподілу логістичного потоку. Логістичний канал нульового рівня. Одно-, дво- і більше рівневі логістичні канали. Види каналів розподілу (горизонтальні та вертикальні). Проблеми управління каналами розподілу.

3. Логістичні посередники у каналах розподілу. Структура каналу. Функції логістичних посередників в каналах розподілу: функції (операції) фізичного розподілу; підтримуючі функції (стандартизація якості дистриб'юції, фінансування, інформаційна підтримка, страхування ризиків); функції обміну

(купівлі- продажу). Причини, які зумовлюють використання торгових посередників. Класифікація торгових посередників, виходячи з двох ознак: від імені кого працює посередник та за чий рахунок посередник проводить свої операції (дилер, дистриб'ютор, комісіонер, агент, брокер). Тип системи розподілу: інтенсивний розподіл; ексклюзивний розподіл; селективний розподіл.

4. Розподільчі центри у логістичних ланцюгах. Їх сутність. Стратегії розташування розподільчих складів: поблизу ринків збуту; поблизу виробництв; проміжне між виробництвом і споживанням. Фактори впливу на кількість, потужності, розташування і функції розподільчих центрів. Види товаропровідної мережі за способом організації: централізована структура з єдиним великим розподільчим центром та децентралізована структура з декількома дрібними розподільчими центрами. Їх переваги і недоліки. Типи задач, які вирішуються під час проектування розподільчих систем: оптимізаційна задача визначення найбільш вигідної кількості розподільчих складських центрів; задача розміщення розподільчих центрів. Методи вирішення задач обох видів: метод повного перебору; евристичні методи; метод визначення центру ваги; метод пробної точки.

5. Побудова системи розподілу. Послідовність формування системи розподілу. Мінімум приведених витрат як критерій вибору варіанту побудови системи розподілу.

Тема 7: Транспортна логістика

1. Суть і завдання транспортної логістики. Обґрунтування ключової ролі транспортування у логістиці. Поняття транспортування у логістичному ланцюзі. Основні групи транспорту за призначенням: транспорт загального користування (магістральний) і внутрішньовиробничий транспорт нетранспортних підприємств. Завдання транспортної логістики. Класифікація транспортної складової логістичних систем (за видом доставки, за видом обслуговування, за видами транспортного сполучення). Експедирування вантажів: сутність, переваги та послуги, які до нього входять.

2. Вибір виду транспортного засобу. Взаємозв'язок завдання вибору виду транспорту з іншими завданнями логістики. Порівняльні логістичні характеристики транспорту. Оцінка основних факторів, які впливають на вибір виду транспортного засобу. Приклади її використання при виборі засобів доставки конкретного товару. Унімодальне та мульти- або інтермодальне транспортування. Системи переміщення продукції при інтермодальних перевезеннях у забезпеченні безперебійного руху вантажів: модульні або одиничні вантажі (контейнерні); контрейлерне перевезення; «наземні мости».

3. Транспортні тарифи. Їх склад та формування. Класифікація вантажних тарифів залізничного транспорту: за видами (загальні, виняткові, пільгові, місцеві); за родами відправлень (повагонні, контейнерні, потонні); за формою побудови (табличні, схемні). Встановлення тарифів за перевезення вантажів автомобільним транспортом. Тарифні ставки і тарифні схеми. Види тарифних схем: на основі відрядних, погодинних тарифів та умовної розрахункової одиниці транспортної роботи. Визначення тарифів на річковому транспорті. Їх класифікація за видами (загальні, виняткові, спеціальної, місцеві)

і за формою побудови (табличні, схемні). Форми вираження ціни транспортної продукції на морському транспорті: тарифом і фрахтом. Тарифи на перевезення повітряним транспортом.

Тема 8: Інформаційна логістика

1. Інформаційні потоки у логістиці. Значення інформаційного забезпечення логістичного процесу. Поняття інформаційного потоку. Причини зростання ролі інформаційних потоків у сучасній логістиці. Види інформаційних потоків у логістиці: залежно від виду систем, які пов'язуються потоком (горизонтальний і вертикальний); залежно від місця проходження (зовнішній і внутрішній); залежно від напрямку по відношенню до логістичної системи (вхідний і вихідний); за видом носіїв інформації (на паперових носіях, на магнітних носіях, електронні; інші); залежно від призначення (директивні (керуючі), нормативно-довідкові, обліково-аналітичні, допоміжні). Векторна взаємовідповідність матеріального та інформаційного потоків (їх односпрямованість та різноспрямованість). Вимірювання інформаційного потоку. Параметри інформаційного потоку. Управління інформаційним потоком.

2. Принципи організації логістичної інформації. Мета інформаційного забезпечення в логістиці. П'ять основних принципів побудови логістичної інформаційної системи: повнота і придатність інформації для користувача; точність і достовірність вихідної інформації; своєчасність надходження та обробки логістичної інформації; орієнтованість інформації; придатний формат даних і повідомлень.

3. Логістичні інформаційні системи. Інформаційні потоки, які, утворюють логістичну інформаційну систему. Поняття логістичної інформаційної системи (ЛІС). Поділ інформаційних системи на підсистеми: функціональну та забезпечувальну. Елементи забезпечувальної підсистеми (технічне забезпечення; інформаційне забезпечення; математичне забезпечення). Поділ інформаційних систем на рівні окремого підприємства (планові; диспозитивні (диспетчерські); виконавчі (оперативні)). Вертикальна та горизонтальна інтеграція інформаційних потоків. Переваги інтегрованих інформаційних систем.

ЗМІСТОВА ЧАСТИНА 3. ОСНОВНІ ФУНКЦІЇ ЛОГІСТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ ВІДПОВІДНО ДО СФЕР ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Тема 9: Логістика запасів

1. Матеріальні запаси, причини їх створення. Поняття матеріальних запасів. Основні причини створення матеріальних запасів: імовірність порушення встановленого графіка постачань; можливість коливання попиту; сезонні коливання виробництва деяких видів товарів; знижки за покупку великої партії товарів; спекуляція; витрати, пов'язані з оформленням замовлення; можливість рівномірного здійснення операцій з виробництва і розподілу; можливість негайного обслуговування покупців; зведення до мінімуму простоїв у виробництві через відсутність запасних частин.

2. Види матеріальних запасів: за місцем продукції в логістичному ланцюзі (запаси матеріальних ресурсів; запаси незавершеного виробництва; запаси готової продукції; запаси тари; запаси зворотних відходів); по відношенню до базисних логістичних активностей (запаси у постачанні; виробничі запаси; товарні (збутові) запаси; сукупні матеріальні запаси); по відношенню до комплексних логістичних активностей (складські запаси; транспортні запаси; запаси вантажопереробки; за функціональним призначенням (поточні або регулярні запаси; страхові або гарантійні запаси; підготовчі або буферні запаси; цільові запаси); по відношенню до ланки логістичного ланцюга або логістичних посередників (запаси у постачальників; запаси у споживачів; запаси у торгових посередників); за структурною роллю в системі управління запасами (максимальний; граничний; гарантійний; поточний запас).

3. Система управління матеріальними запасами (СУЗ). Її сутність. Параметри СУЗ: точка замовлення; нормативний рівень запасів; обсяг окремої закупівлі; частота здійснення закупівель; поповнювана кількість продукції, за якої досягається мінімум витрат на зберігання запасу. Технологічні СУЗ, застосовувані у логістиці. Система з фіксованим розміром замовлення, її сутність та регулюючі параметри. Система з фіксованим розміром замовлення («двобункерна»). Випадки її застосування. Переваги та недоліки. Система з фіксованою періодичністю замовлення. Її сутність, регулюючі параметри, переваги та недоліки, випадки застосування. Система із заданою періодичністю поповнення запасів до встановленого рівня. Її сутність та елементи, які вона містить. Період часу між замовленнями як вхідний параметр даної СУЗ. Дві категорії замовлень (планові і додаткові). Система «мінімум-максимум», її сутність.

4. Аналіз ABC-XYZ в управлінні матеріальними запасами. Сутність методу ABC щодо управління матеріальними запасами. Методика формування груп «А», «В» і «С» та їх аналізу. Принцип диференціації асортименту в процесі аналізу XYZ. Склад груп «Х», «У» і «Z». Визначення коефіцієнту варіації попиту v для зарахування конкретної позиції асортименту до групи Х, У або Z. Межі зміни величини коефіцієнта варіації. Алгоритм поділу на групи відповідно до значення коефіцієнту варіації. Результат спільного проведення аналізів ABC і XYZ на основі дев'яти-розрядної матриці. Поєднання даних ABC-аналізу з даними XYZ-аналізу як цінний інструмент планування, контролю й управління для системи постачання в цілому, і управління запасами зокрема.

5. «Запаси, що управляються продавцем» (VMI). Сутність «заміни запасів інформацією». Передумови появи системи управління попитом і поповненням ресурсів «запаси, що управляються продавцем». Проблеми, з якими стикається постачальник, отримуючи замовлення від клієнтів, за традиційною системою. Співробітництво покупця та продавця у спільному управлінні запасами як альтернативний спосіб управління запасами. Вигоди для покупця та постачальника при використанні системи VMI. Її недоліки.

Тема 10: Логістична організація складських процесів

1. *Склади та їх функції.* Сутність поняття склади. Особливості процесів складування і збереження вантажів. Функції складів: перетворення виробничого асортименту на споживчий; вирівнювання тимчасового, кількісного та асортиментного розривів між виробництвом і споживанням продукції; надання послуг, які забезпечують високий рівень обслуговування споживачів; консолідація та розукрупнення вантажів). Оптимізація параметрів матеріальних потоків (розміру і складу транспортних партій вантажів, типу і способу пакування, кількості найменувань вантажів у транспортних партіях, часу прибуття і відправлення транспортних партій та ін.) як мета створення складів у системах логістики. Види складів: по відношенню до функціональних сфер логістики (склади постачання, склади виробництва, склади розподілу); за видом продукції, яку зберігають (склади сировини, матеріалів, комплектуючих; склади НЗВ; склади готової продукції; склади тари; склади зворотних відходів); по відношенню до власників складів (власні склади підприємств; склади логістичних посередників); за функціональним призначенням (склади буферних запасів; склади перевалки вантажів (термінали); склади комісіонування; склади зберігання; спеціальні склади); за продуктовою спеціалізацією (вузькоспеціалізовані; обмеженого асортименту; широкого асортименту). Інші ознаки класифікації складів (за видом власності, за технічною оснащеністю, за наявністю зовнішніх під'їзних колій, за видом складських будівель і споруд, за технічною конструкцією і т. ін.).

2. *Основні проблеми забезпечення ефективності складування.* Вибір між власним складом або складом загального користування. Головні переваги власного складу. Стабільно високий оборот як критичний фактор економічності власного складу підприємства. Переваги складів загального користування. Умови вибору між складом загального користування й власним. Кількість складів і розміщення складської мережі. Умови їх визначення. Розмір і місце розташування складу. Умови вирішення даного завдання у випадку використання підприємством складу загального користування і власного складу. Вибір системи складування. Завдання, які вирішує система складування (оптимальне розміщення вантажу на складі й раціональне управління ним). Підсистеми, які оптимізуються при виборі раціональної системи складування: складована вантажна одиниця; вид складування; устаткування по обслуговуванню складу; система комплектації; управління переміщенням вантажу; обробка інформації; конструктивні особливості будівель і споруд. Послідовність вибору раціональної системи складування.

3. *Логістичний процес на складі.* Складові логістичного процесу на складі: постачання запасів; контроль за постачаннями; розвантаження і приймання вантажів; внутрішньо складське транспортування і перевалка вантажів; складування і зберігання вантажів; комплектація замовлень клієнтів та відвантаження; транспортування й експедицію замовлень; збір і доставка порожніх товароносіїв; контроль за виконанням замовлень; інформаційне обслуговування складу; забезпечення обслуговування клієнтів (надання

послуг). Зміст кожної складової. Умови їх оптимізації. Сутність технологічних карт і мета їх створення. Технологічні графіки.

4. Пакування як засіб підвищення ефективності логістичних складських процесів. Основні функції пакування у логістичній системі. Типи пакування: внутрішнє (споживче) та зовнішнє (промислове). Відповідність конструкції пакування вимогам усіх компонентів логістичної системи. Концепція стандартної укрупненої вантажної одиниці. Формування укрупненої вантажної одиниці (контейнеризація). Використання жорстких і нежорстких контейнерів. Стандартизація вантажів, її переваги.

Тема 11: Логістичний сервіс

1. Значення і сутність логістичного сервісу. Значення ефективного управління сервісними потоками для підвищення конкурентоспроможності підприємства. Поняття «логістика сервісного відгуку» (SRL) Критичні елементи SRL-підходу цього підходу. Вимоги до побудови і приклади логістичних потоків послуг. Сутність понять «послуга», «сервіс», «логістичний сервіс». Об'єкти логістичного сервісу. Класифікація робіт і операцій у сфері логістичного обслуговування (за часом здійснення: послуги передпродажного характеру і логістичні послуги в процесі реалізації товарів; за змістом робіт: жорсткий і м'який сервіс; по відношенню до споживача: прямий і непрямий сервіс).

2. Формування підсистеми логічного сервісу. Особливості підсистеми обслуговування споживачів. Основні принципи, на яких ґрунтується логістичний сервіс: обов'язковість пропозиції; необов'язковість використання; еластичність; зручність; раціональна цінова політика; інформаційна віддача. Узагальнена послідовність дій, які забезпечують формування підсистеми логістичного сервісу. Основні вимоги до формування і подальшого вдосконалювання підсистеми логістичного сервісу.

3. Параметри і характеристика логістичного обслуговування. Способи визначення рівня логістичного обслуговування. Залежність затрат сервісу залежно від рівня обслуговування. «Поріг оптимальності» рівня обслуговування. Пошук оптимальної величини рівня обслуговування як завдання логістичної служби. Ключові параметри якості логістичного обслуговування.

Тема 12: Ефективність логістичної системи

1. Ефективність логістичної системи, підходи до її оцінки. Вплив бажаного рівня логістичного сервісу і мінімальної величини логістичних витрат на розробку логістичної політики. Сутність ефективності логістичної системи, критерії її оцінки (витрати; задоволення споживачів/якість; часові показники; активи) та показники, на яких вони ґрунтуються. Переваги та недоліки фінансових показників, які використовуються у традиційних підходах до визначення ефективності логістичної системи. Новий підхід до визначення ефективності логістичної системи – концепція «діаграм збалансованих переваг», її сутність та процес побудови діаграми. Підхід до оцінки ефективності логістичної діяльності й поліпшення функціонування логістичного ланцюга, заснований на складанні карти процесу.

2. Управління логістичними витратами. Сутність та проблеми визначення, обліку, аналізу та планування логістичних витрат. Врахування у їх складі, крім фактичних витрат, також втрачених можливостей. Класифікація логістичних витрат. Склад, структура і загальна сума логістичних витрат. Угрупування логістичних витрат за функціональною ознакою. Групування логістичних витрат за укрупненими групами логістичних функцій (постачанням, виробництвом і збут). Переваги групування логістичних витрат за функціональною ознакою. Концепція загальних витрат або повної вартості. Рекомендації щодо контролю над логістичними витратами.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових частин і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ЗМІСТОВА ЧАСТИНА 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЛОГІСТИКИ												
<i>Тема 1. Сутність, концепція та еволюція логістики</i>	8	2	2	—	—	4	—	—	—	—	—	—
<i>Тема 2. Управління матеріальними потокami в логістиці</i>	8	2	2	—	—	4	—	—	—	—	—	—
<i>Тема 3. Логістичні системи</i>	10	2	2	—	—	6	—	—	—	—	—	—
Разом за змістовою частиною 1	26	6	6	—	—	14	—	—	—	—	—	—
ЗМІСТОВА ЧАСТИНА 2. ЛОГІСТИЧНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ МАТЕРІАЛЬНИМИ ПОТОКАМИ У СФЕРАХ ВИРОБНИЦТВА ТА ОБІГУ												
<i>Тема 4: Закупівельна логістика</i>	10	2	2	—	—	6	—	—	—	—	—	—
<i>Тема 5. Виробнича логістика</i>	14	4	4	—	—	6	—	—	—	—	—	—

<i>Тема 6: Розподільча логістика</i>	12	2	4	–	–	6	–	–	–	–	–	–
<i>Тема 7: Транспортна логістика</i>	10	2	2	–	–	6	–	–	–	–	–	–
<i>Тема 8: Інформаційна логістика</i>	8	2	2	–	–	4	–	–	–	–	–	–
Разом за змістовою частиною 2	54	12	14	–	–	28	–	–	–	–	–	–
<i>ЗМІСТОВА ЧАСТИНА 3. ОСНОВНІ ФУНКЦІЇ ЛОГІСТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ ВІДПОВІДНО ДО СФЕР ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА</i>												
<i>Тема 9. Логістика запасів</i>	10	2	2	–	–	6	–	–	–	–	–	–
<i>Тема 10: Логістична організація складських процесів</i>	14	4	4	–	–	6	–	–	–	–	–	–
<i>Тема 11: Логістичний сервіс</i>	8	2	2	–	–	4	–	–	–	–	–	–
<i>Тема 12: Ефективність логістичної системи</i>	8	2	2	–	–	4	–	–	–	–	–	–
Разом за змістовою частиною 3	40	10	10	–	–	20	–	–	–	–	–	–
Усього годин	120	28	30	-	-	62	–	–	–	–	–	–

5. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Тема 1. Сутність, концепція та еволюція логістики</i> Етапи розвитку логістики. Сутність логістики. Сучасна концепція логістики. Мета, завдання та функції логістики. Види логістики.	2

2	Тема 2. Управління матеріальними потоками в логістиці Матеріальний потік та його характеристика. Види матеріальних потоків. Логістичні операції.	2
3	Тема 3. Логістичні системи Сутність та види логістичних систем. Класифікація логістичних систем. Логістичні ланцюги.	2
4	Тема 4. Закупівельна логістика Сутність і завдання закупівельної логістики. Вибір постачальника. Визначення економічного розміру замовлення. Система постачань «точно у термін» (JIT) у закупівельній логістиці.	2
5	Тема 5. Виробнича логістика Поняття виробничої логістики. Традиційна і логістична концепція організації виробництва. Підходи до управління матеріальними потоками у виробничій логістиці. Логістична концепція «MRP». Мікрологістична система «Kanban», її виникнення, сутність та умови реалізації (логістичний супровід).	4
6	Тема 6. Розподільча логістика Сутність розподільчої логістики. Канали розподілу в логістиці. Логістичні посередники у каналах розподілу. Розподільчі центри у логістичних ланцюгах. Побудова системи розподілу.	2
7	Тема 7. Транспортна логістика Суть і завдання транспортної логістики. Вибір виду транспортного засобу. Транспортні тарифи.	2
8	Тема 8. Інформаційна логістика Інформаційні потоки у логістиці. Принципи організації логістичної інформації. Логістичні інформаційні системи.	2
9	Тема 9. Логістика запасів Матеріальні запаси, причини їх створення. Види матеріальних запасів. Система управління матеріальними запасами (СУЗ). Аналіз ABC-XYZ в управлінні матеріальними запасами. «Запаси, що управляються продавцем» (VMI).	2
10	Тема 10. Логістична організація складських процесів Склади та їх функції. Основні проблеми забезпечення ефективності складування. Логістичний процес на складі. Пакування як засіб підвищення ефективності логістичних складських процесів.	4
11	Тема 11. Логістичний сервіс Значення і сутність логістичного сервісу. Формування підсистеми логічного сервісу. Параметри і характеристика логістичного обслуговування.	2

12	Тема 12. Ефективність логістичної системи Ефективність логістичної системи, підходи до її оцінки. Управління логістичними витратами.	2
Разом		28

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сутність, концепція та еволюція логістики Визначення поняття логістики та основні етапи її розвитку. Сутність логістики. Сучасна концепція логістики. Мета, завдання та функції логістики. Види логістики. Структуризація логістики за характером зон управління.	2
2	Тема 2. Управління матеріальними потоками в логістиці Відмінність логістичного підходу від концепції управління переміщенням матеріальних ресурсів Матеріальний потік та його характеристика. Види матеріальних потоків. Логістичні операції. Приклади логістичних операцій з матеріальними та інформаційними потоками.	2
3	Тема 3. Логістичні системи Сутність та види логістичних систем. Основні властивості логістичних систем. Сутність макро- та мікрологістичних систем. Логістичні ланцюги. Головні ланки логістичного ланцюга. Поняття логістичної мережі.	2
4	Тема 4: Закупівельна логістика Поняття, головна мета та завдання закупівельної логістики. Зміст процесу управління в закупівельній логістиці. Особливості процесу та найважливіші критерії відбору та оцінки постачальників. Визначення економічного розміру замовлення. Система постачань «точно у термін» (JIT) у закупівельній логістиці.	2
5	Тема 5. Виробнича логістика Поняття виробничої логістики. Приклади внутрішньовиробничих логістичних систем. Традиційна і логістична концепція організації виробництва. Сутність «штовхаючої» (виштовхуючої) і «тягнутої» (витягуючої) систем управління матеріальними потоками у виробничій логістиці. Підходи до управління матеріальними потоками у виробничій логістиці. Логістична концепція «MRP». Мікрологістичні системи «Kanban», OPT (оптимізована виробнича технологія), «худе виробництво» (LP).	4

6	Тема 6: Розподільча логістика Визначення поняття «розподільча логістика» та її сутність. Канали розподілу в логістиці. Види логістичних каналів. Логістичні посередники у каналах розподілу. Роль та значення розподільчих центрів у товаропровідних мережах. Основні стратегії розміщення розподільчих складів. Побудова системи розподілу. Алгоритм вибору оптимального варіанта розподілу матеріального потоку.	4
7	Тема 7: Транспортна логістика Роль транспорту в системі логістики. Сутність, основні завдання та специфіка транспортної логістики. Вибір виду транспортного засобу. Основні переваги і недоліки залізничного, водного, автомобільного, повітряного і трубопровідного транспорту. Фактори, що впливають на вибір виду транспорту. Особливості транспортних тарифів на різних видах транспорту.	2
	Тема 8: Інформаційна логістика Сфера застосування інформаційної логістики. Інформаційні потоки у логістиці. Основні параметри інформаційного потоку. Сутність управління інформаційними потоками. Принципи організації логістичної інформації. Визначення логістичної інформаційної системи, її види та структура.	2
	Тема 9. Логістика запасів Матеріальні запаси, причини їх створення. Види матеріальних запасів. Система управління матеріальними запасами (СУЗ). Аналіз ABC-XYZ в управлінні матеріальними запасами. «Запаси, що управляються продавцем» (VMI).	2
	Тема 10: Логістична організація складських процесів Роль складування в логістичній системі. Склади та їх функції. Основні різновиди складів. Проблеми забезпечення ефективності складування. Послідовність вибору системи складування. Логістичний процес на складі. Пакування як засіб підвищення ефективності логістичних складських процесів.	4
	Тема 11: Логістичний сервіс Значення і сутність логістичного сервісу. Формування підсистеми логічного сервісу. Роль і значення підсистеми обслуговування споживачів у логістичному сервісі. Параметри і характеристика логістичного обслуговування. Методи кількісної оцінки рівня логістичного обслуговування.	2
	Тема 12: Ефективність логістичної системи Ефективність логістичної системи, підходи до її оцінки. Основні критерії, які використовуються для оцінки	2

	ефективності логістичної системи. Сучасні підходи до оцінки ефективності логістичного ланцюга. Поняття логістичних витрат та підходи щодо їх класифікації. Управління логістичними витратами. Підвищення ефективності контролю над логістичними витратами.	
	Разом	30

7. Теми лабораторних занять

	Не передбачено робочим планом	
--	-------------------------------	--

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сутність, концепція та еволюція логістики Перспективи розвитку логістики в Україні. Досвід зарубіжних країн у застосуванні логістики	6
2	Тема 2. Управління матеріальними потоками в логістиці Матеріальні потоки. Інформаційні потоки. Фінансові потоки. Логістичний продукт та його структура.	6
3	Тема 3. Логістичні системи Логістична система, її структура та властивості. Класифікація логістичних систем. Оцінка ефективності функціонування логістичних систем.	8
4	Тема 4: Закупівельна логістика Методи визначення потреби у поставках в ринковій економіці. Місце і роль служби постачання в логістичних процесах. Шляхи вибору постачальників товарно-матеріальних цінностей. Система постачання «точно у термін» в закупівельній логістиці.	6
5	Тема 5. Виробнича логістика Логістична «концепція "MRP". Логістичні концепції KANBAN та OPT. Логістична концепція «Худе виробництво».	8
6	Тема 6: Розподільча логістика Визначення поняття «розподільча логістика» та її принципова відмінність від збуту. Завдання, які розв'язує розподільча логістика на мікро- і макрорівнях. Характеристика логістичного каналу розподілу. Види логістичних каналів. Роль посередників у розподільчому процесі.	8
7	Тема 7: Транспортна логістика Основні завдання транспортної логістики. Порівняльна характеристика видів транспорту. Фактори, що впливають	8

	на вибір виду транспорту. Сутність транспортних тарифів. Особливості транспортних тарифів на різних видах транспорту.	
8	Тема 8: Інформаційна логістика Поняття та особливості інформаційної логістичної системи. Вимоги, що пред'являються до інформаційних систем логістики. Ієрархічна структура інформаційної логістичної системи. Відмінності вертикальної та інтегральної інтеграції. Принципи формування інформаційних логістичних систем.	6
9	Тема 9. Логістика запасів Функції товарних запасів. Основні питання планування запасів. Системи управління матеріальними запасами. Основна формула розміру замовлення.	8
10	Тема 10: Логістична організація складських процесів Різновиди складів. Основні проблеми функціонування складів. Сучасні методи покращення функціонування складу. Устаткування для зберігання товарів. Показники складського господарства.	8
11	Тема 11: Логістичний сервіс Основні категорії робіт і операцій у сфері логістичного обслуговування. Структурні компоненти логістичного сервісу. Залежність економічних показників діяльності підприємства від рівня наданого споживачам логістичного сервісу. Якісні показники рівня логістичного обслуговування споживачів.	6
12	Тема 12: Ефективність логістичної системи Структура та обсяги логістичних витрат. Вплив логістичних витрат на ринкову вартість продукції. Підвищення ефективності виробництва продукції та послуг за рахунок управління логістичними витратами. Концепція мінімізації загальних витрат та максимізації прибутку підприємства.	6
Разом		62

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальна та самостійна робота здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського рівня) включає:

- виконання індивідуальних завдань, передбачених на практичних заняттях (презентацій за темами курсу; творчих есе; розрахунково-практичних завдань, в тому числі аналіз ділових ситуацій);
- індивідуальні заняття під керівництвом викладача у позанавчальний час (консультації з питань виконання презентацій; есе; розрахунково-практичних завдань);
- консультації щодо підготовки до практичних занять та підсумкового контролю з дисципліни.

10. Методи навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

Словесні методи навчання: пояснення, інструктаж, розповідь, бесіда, лекція.

Пояснення – словесне тлумачення економічних понять і термінів. Використовують переважно під час викладання нового матеріалу, а також у процесі закріплення знань за окремими темами курсу.

Інструктаж – ознайомлення здобувачів вищої освіти зі способами та методикою виконання практичних завдань та аналізу ділових ситуацій. За змістом інструктаж буває: вступним, поточним і заключним.

Розповідь – вид усного викладу навчального матеріалу викладачем або слухачами, під час використання якого акцентується увага на конкретних фактах, їх взаємозв'язку і взаємозумовленості. Це мобілізує слухове сприймання і уяву здобувачів освіти. З цією метою застосовуються такі види розповіді: розповідь-вступ; розповідь-повість та розповідь-висновок.

Бесіда – метод навчання, що передбачає запитання-відповіді. Використовується бесіду вступну, бесіду-повідомлення, бесіду-повторення, підсумкову бесіду.

Лекція направлена на розвиток логічного мислення здобувачів освіти. Коло питань теми обмежується трьома-чотирма ключовими моментами; увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках; використовується прогресивний світовий досвід професійної підготовки; має місце роздача слухачам під час лекцій друкованого матеріалу з питань, що розглядаються. Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу, оглядові лекції з використанням наочного матеріалу, опорного конспекту, лекції візуалізації з використанням мультимедійних технологій. Під час читання лекцій здобувачам освіти ставляться питання для самостійного розмірковування, на які лектор відповідає сам, не чекаючи відповідей студентів. Така система примушує слухачів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Наочні методи навчання: метод ілюстрацій і метод демонстрацій.

Метод ілюстрацій – метод навчання, за якого економічні явища та управлінські процеси розкриваються через їх символічне зображення (світлин, малюнки, схеми, графіки тощо).

Метод демонстрацій полягає в показі економічних явищ та управлінських процесів в натурі, динаміці за допомогою аудіо- та відеозасобів.

Практичні методи навчання сприяють формуванню вмінь та навичок, логічному завершенню ланки пізнавального процесу стосовно конкретної теми або змістового розділу.

Практична робота, як метод навчання, спрямована на використання набутих знань у розв'язанні конкретних завдань стратегічного розвитку підприємства.

Вправа – це метод навчання, сутність якого полягає у цілеспрямованому, багаторазовому повторенні здобувачами вищої освіти окремих дій чи операцій

з метою формування умінь та навичок. Під час викладання дисципліни використовуються письмові, графічні та розрахункові вправи. Щодо навчальної мети застосовуються підготовчі, пробні вправи (попереджувальні, коментовані, пояснювальні), тренувальні (за зразком, інструкцією) та творчі.

Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: для активізації навчання передбачено застосування таких інтерактивних методів навчання як робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейс-метод, написання творчих робіт (есе).

Робота в малих групах дає змогу структурувати практично та семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного слухача в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування. Робота у малих групах здійснюється на практичних заняттях за темами: 2;3;5;7; 12.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників в межах конкретної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів. Семінар-дискусія у вигляді круглого столу проводиться за темами 1 та 8.

Мозкові атаки – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якнайбільшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію. Мозкові атаки здійснюються на практичних заняттях в процесі вирішення завдань за темами 4; 6;9; 10; 11.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає можливість наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу. Цей метод присвячений розгляду ситуаційних завдань згідно основної тематики програми дисципліни.

Есе – різновид нарису, в якому головну роль відіграє не відтворення факту, а відображення вражень, роздумів та асоціацій. Есе як метод формування критичного мислення здобувача освіти полягає в написанні тексту в довільному стилі згідно основних положень навчальної дисципліни (теми 2, 7, 10, 11).

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи студента за творчим завданням. Презентація здійснюється в процесі проведення практичного заняття за всіма темами вивчення курсу.

11.Методи контролю

У процесі навчання здобувачів вищої освіти викладачем реалізується поточний і підсумковий семестровий контроль знань.

Поточний контроль здійснюється після викладання лекційного матеріалу, виконання практичних та самостійних завдань згідно плану і обсягів конкретної

теми змістової частини. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів вищої освіти та виконання конкретних навчальних завдань.

Методи поточного контролю: усний контроль (індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, доповідь, повідомлення тощо); тестовий контроль; письмовий контроль (здійснюватися у формі відповідей на тестові запитання, теоретичні запитання, та вирішення ситуаційних завдань); презентація самостійної роботи; практичний контроль (виконання індивідуальних завдань практичних робіт); написання творчих робіт – есе.

Усний контроль (індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, доповідь, повідомлення тощо) на практичних заняттях та семінарських заняттях ($12 \text{ тем} \times 2 \text{ бали} = 24 \text{ бали}$).

Критерії оцінювання відповідей:

- повнота і правильність відповіді;
- ступінь усвідомлення та розуміння вивченого;
- повне і правильне викладення (оформлення) відповіді.

Оцінка «5» (відмінно) – від 1,5 до 2 балів – ставиться, коли вивчений матеріал засвоєний у повному обсязі, здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня володіє необхідними знаннями і уміннями. Відповіді здобувача демонструють глибоке розуміння матеріалу, правильне застосування знань і умінь, необхідних для відповіді, не містять істотних помилок. Здобувач точно формулює думки і обґрунтовує їх послідовно, логічно викладає матеріал, виявляє вміння ілюструвати теоретичні знання, аналізує, наводить приклади і розв'язує проблемно-практичні ситуації, робить висновки.

Оцінка «4» (добре) – від 1,0 до 1,4 балів – ставиться, коли здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня володіє необхідними знаннями і вміннями (вимоги, що й на оцінку відмінно), проте у засвоєнні навчального матеріалу мають місце незначні прогалини і окремі неточності. Відповіді здобувача виявляють розуміння матеріалу, правильне застосування знань і умінь, необхідних для відповіді, але містять окремі помилки і невеликі неточності. При викладенні матеріалу допускається деяка непослідовність, незначні неточності у формуванні думок.

Оцінка «3» (задовільно) – від 0,6 до 0,9 балів – ставиться, якщо здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня володіє знаннями і уміннями з дисципліни, але вони носять розрізнений характер, знання недостатньо глибокі, а уміння проявляється слабо. У засвоєнні навчального матеріалу мають місце суттєві неточності. Відповіді не глибокі, містять істотні помилки, у тому числі у висновках, аргументація слабка.

Оцінка «2» (незадовільно) – від 0 до 0,5 балів – здобувач не володіє матеріалом, допускає неточності і помилки при посилянні на факти і приклади. На додаткові питання відповідає лише частково, не обізнаний з рекомендованою літературою, не володіє термінологією і не здатен сформулювати дефініції.

Практичний контроль (розв'язання індивідуальних практичних вправ, виконання ситуаційних та тестових завдань) ($12 \text{ тем} \times 3 \text{ бали} = 36 \text{ балів}$).

Оцінка «5» (відмінно) – від 2,5 до 3 балів ставиться: при виконанні ІНПВ у повному обсязі, відповіді на питання чіткі, вичерпні й аргументовані; оформлення відповідає вимогам.

Оцінка «4» (добре) – 2 до 2,4 балів ставиться якщо: ІНПВ виконано в повному обсязі і воно не має суттєвих помилок, які потребують її переробки; відповіді на запитання даються по суті, але не в деталях.

Оцінка «3» (задовільно) – від 1 до 1,9 балів ставиться, якщо ІНПВ виконана не в повному обсязі; мають місце суттєві помилки; оформлення не відповідає вимогам; відповіді на запитання даються не в повному обсязі.

Оцінка «2» (незадовільно) – від 0 до 0,9 балів – здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня виконує завдання без належного теоретичного обґрунтування результатів; практичні та тестові вправи зовсім не розв'язані чи виконані невірно.

Презентація самостійної роботи (підготовка $4 \text{ есе} \times 1 \text{ бал} = 4 \text{ бали}$).

Оцінка «5» (відмінно), від 0,9 до 1 балів, ставиться, якщо есе містить особисту точку зору здобувача вищої освіти, суб'єктивну індивідуальну оцінку предмета міркування, має нестандартний (творчий), оригінально висвітлений матеріал. Матеріал викладений у вільному стилі з можливими елементами імпровізації. Оформлення відповідає вимогам.

Оцінка «4» (добре), від 0,7 до 0,8 балів ставиться якщо: есе містить особисту точку зору здобувача вищої освіти, суб'єктивну індивідуальну оцінку предмета міркування, має нестандартний (творчий), оригінально висвітлений матеріал. Матеріал викладений у вільному стилі без елементів імпровізації, та оформлений не за вимогами.

Оцінка «3» (задовільно), від 0,5 до 0,6 балів ставиться, якщо есе містить особисту точку зору здобувача вищої освіти, але матеріал висвітлений в стилі констатування фактів та не містить елементів імпровізації, оформлений за вимогами.

Оцінка «2» (незадовільно) – від 0 до 0,4 бали – якщо есе не містить особистої точки зору здобувача вищої освіти, матеріал висвітлений в стилі констатування фактів та не містить елементів імпровізації, оформлений не за вимогами.

Тестовий контроль (експрес-тестування) за темами дисципліни ($12 \text{ тем} \times 1 \text{ бал} = 12 \text{ балів}$).

Виконання тестових завдань. Тематичні експрес тести складаються з 5 завдань, за правильне та повне виконання яких здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня отримує 1 бал. Одне правильно виконане тестове завдання має вагу в 0,2 бали.

Підсумковий модульний контроль здійснюватися у формі відповідей на тестові питання та розв'язання практичних вправ за 3Ч1; 3Ч2 та 3Ч3 відповідно. Максимальна кількість балів за кожний модульний контроль складає 8 балів ($3 \text{ модульні контрольні роботи} \times 8 \text{ балів} = 24 \text{ бали}$).

Кожна робота містить контрольне модульне тестування, що складається з 20 завдань (в тому числі тестові задачі). За правильне та повне виконання цих завдань здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня сумарно

отримує 5 балів. Одне правильно виконане тестове завдання має вагу в 0,25 бала.

Практичний блок модульного контролю включає також практичне або ситуаційне завдання, за виконання якого здобувач може максимально отримати 3 бали.

Причому, «3» бали ставиться при виконанні завдання у повному обсязі; відповіді на питання чіткі, вичерпні й аргументовані; оформлення відповідає вимогам.

«2» бали ставиться якщо завдання виконане в повному обсязі і воно не має суттєвих помилок, які потребують його переробки; відповіді на запитання даються по суті, але не в деталях.

«1» бал ставиться завдання, якщо завдання виконане не в повному обсязі; мають місце суттєві помилки; оформлення не відповідає вимогам; відповіді на запитання даються не в повному обсязі.

«0» балів – здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня виконує завдання без належного теоретичного обґрунтування результатів; практичні та тестові вправи зовсім не розв'язані чи виконані невірно.

Поточний (підсумковий) контроль: залік, загальна (максимальна) сума балів за змістові частини – 100 балів.

Здобувачі, які протягом семестру набрали не менше 60 балів для отримання позитивної оцінки мають можливість отримати оцінку (заліку) «Автоматично», відповідно до набраної кількості балів, переведених в національну оцінку та систему ECTS згідно із шкалою оцінювання ХДАЕУ.

Здобувачі, які протягом навчального семестру набрали до 60 балів, тобто отримали попередню оцінку «Незадовільно» або FX зобов'язані до початку заліково-екзаменаційної сесії підвищити кількість балів, інакше вони не допускаються до заліку з цієї дисципліни і мають академічну заборгованість.

Додаткові бали за участь у заходах неформальної освіти за зверненням та при наявності сертифікату, або у наукових конференціях з написанням та опублікуванням тез доповідей за темами дисципліни, здобувач вищої освіти має можливість отримати до 10 балів, які зараховуються до відповідних змістових частин.

Вид роботи	Змістова частина 1	Змістова частина 2	Змістова частина 3	Сума балів
Аудиторна робота (усна перевірка (опитування, експрес-тестування, практичні роботи тощо)	18	30	24	72
Презентація самостійної роботи (есе)	1	1	2	4
Письмовий контроль зі змістової частини	8	8	8	24
Поточна успішність всього	27	39	34	100
Всього балів	100			
Неформальна освіта	10			

12. Розподіл балів, які отримують здобувач вищої освіти

Кожна зі змістових частин оцінюється за шкалою розподілу балів за темами змістових частин.

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (максимальна кількість балів)														Підсумкова оцінка (залік) (мін/макс)	
Змістова частина 1				Змістова частина 2						Змістова частина 3					
T1	T2	T3	ПК ЗЧ 1	T4	T5	T6	T7	T8	ПК ЗЧ 2	T9	T10	T11	T12	ПК ЗЧ 3	60/100
6	7	6	8	6	6	6	7	6	8	6	7	7	6	8	

T1, T2 ... T12 – теми змістових частин, ПК 3Ч1... ПК 3Ч3 – підсумковий контроль змістовних частини 1 та 2, а також змістовної частини 3.

Схеми оцінювання ХДАЕУ

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій з навчальної дисципліни «Логістика» (презентації).
2. Інструктивно-методичні матеріали до практичних робіт.
3. Інструктивно-методичні матеріали до самостійної роботи студентів.
4. Пакет візуального супроводження.

14. Рекомендована література

Основна література	1. Безугла Л. С. Логістика: навч. посіб. [для здобувачів закладів вищої освіти] / Л. С. Безугла, Н. І. Юрченко, Т. В. Ільченко, І. М. Пальчик, Д. В. Воловик ДДАЕУ. – Дніпро : Пороги, 2021. – 252 с. 2. Крикавський Є.В. Логістика і управління ланцюгом поставок / Є.В.Крикавський, Похильченко О.А., Фертш М. // Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2016. – 514 с. – (Серія «Світ маркетингу і логістики» ; вип.12). 3. Логістика: навч. посіб. [Текст]/ [Мельникова К.В. та ін.]; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Ястремської О. М.; Харків. нац. екон. ун-т ім. Семена Кузнеця. – Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015.– 271 с. 4. Марченко В. М. Логістика: практикум: навч. посібник / В. М. Марченко, В. В. Шутюк, В. І. Ємцев. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 188 с. 5. Марченко В.М. Логістика: Підручник/ В.М. Марченко, В.В. Шутюк. – К.: Видавничий дім «Артек», 2018. — 312 с. 6. Михаліцька Н. Я. Логістичний менеджмент: навчальний посібник / Н. Я. Михаліцька, М. Р. Верескля. - Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. - 440 с. 7. Федорова В.О. Логістика: навчальний посібник / В.О. Федорова, В.В. Блага. – Х.: ФОП Бровін О.В., 2019. – 153 с.
Додаткова література	1. Власова Н.О., Пономарьова Ю.В. Формування ефективної закупівельної політики підприємств роздрібно торгівлі: Навч. посіб. – Х., 2016. – 144 с. 2. Горбенко О.В. Логістика: навч. посіб. [Текст]/ О.В. Горбенко.– К.: Знання, 2014.– 315 с. 3. Кириченко Н.В., Жосан Г.В. Напрями удосконалення стратегії конкурентоспроможності торгового підприємства / Н.В. Кириченко, Г.В. Жосан // Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка: Науковий журнал. Вип. 10. – Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2021. С. 45-50. 4. Крикавський Є.В. Логістика для економістів: підручник [Текст]/ Євген Крикавський ; Нац. ун-т «Львів. Політехніка». – 2-ге вид., випр. і допов. - Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2014.– 475 с. 5. Ларченко О.В. Ефективність впровадження інформаційних систем в управління підприємством / О.В. Ларченко // Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка: Науковий журнал. Вип. 1. – Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 278-284. 6. Лобода О.М., Димов В.С. Моделі та методи

	інформаційних технологій управління аграрного сектору економіки за допомогою достатніх умов оптимальності. Проблеми інформаційних технологій. 2018. Вип.01(023), С.104-110. 7. Окландер М.А. Логістика: Підручник / М.А. Окландер. –К.: Центр учбової літератури, 2008. – 346 с. 8. Олійник І.В. Формування цінової стратегії в системі маркетингу машинобудівного підприємства / І.В. Олійник // Науковий вісник Льотної академії. Серія: Економіка, менеджмент та право: збірник наукових праць / Гол. ред. М.С. Письменна. Кропивницький: ЛА НАУ, 2022. Вип. 6. – С. 30-37. 9. Пономарьова Ю.В. Логістика: навч. посіб. / Ю.В. Пономарьова / [друге вид., доп. і випр.] –К.: Цент навчальної Пономарьова Ю.В. Логістика: навч. посіб. / Ю.В. Пономарьова / [друге вид., доп. і випр.] –К.: Цент навчальної літератури, 2005. –328 с. 10. Olena Loboda, Nataliya Kyrychenko. Modeling and optimizing economic processes in different marketing conditions. Adaptation of science, education and business to world innovative megatrends: International collective monograph. USA, St. Louis, Missouri: Publishing House Science and Innovation Center, Ltd., 2018. – p. 226-236. [ISBN International Center, Ulrich, Google Scholar, World Cat]
Інформаційні ресурси	1. Сервер Верховної Ради України URL: www.rada.gov.ua 2. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України URL: http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA 3. Державна служба статистики України URL: www.ukrstat.gov.ua 4. Ліга Бізнес-Інформ URL: www.liga.net 5. Українська електронна бібліотека URL: http://libr.org.ua/ 6. Електронна економічна бібліотека URL: http://lukyanenko.at.ua/ 7. Підручники он-лайн URL: http://osvita.ua 8. Електронна бібліотека info-library URL: http://www.info-library.com.ua/ 9. Журнал «Транспорт та логістика в Україні» URL: https://translog.com.ua/ 10. «Український логістичний альянс» URL: http://www.ula-online.org/index.php 11. Global management consulting McKinsey & Company URL: https://www.mckinsey.com/